

Referat
Borgmesterforum Fyn

22. februar 2024
kl. 11.00-14.00

Svendborg Rådhus
Ramsherred 5, 5700 Svendborg

Afbud: Johannes Lundsryd Jensen

Byregion Fyn sekretariatet:

Louise Hansen

Byregion Fyn sekretariatet

louh@erhvervshusfyn.dk

tlf. 21 31 89 10

Dagsorden

1. Godkendelse af referatet fra det seneste møde i Borgmesterforum Fyn 30. november 2023
2. Godkendelse af Udviklingsplan for Fyn & Øerne
3. Det Fynske S-tog. Forudsætninger og muligheder
4. Evt.

1. Godkendelse af referatet fra det seneste møde i Borgmesterforum Fyn

Godkendelse af referatet fra det seneste møde i Borgmesterforum Fyn den 30. november 2023.

Referat godkendt.

2. Udviklingsplan for Fyn og øerne – Sammen er vi stærkere

Sagsresumé

Udviklingsplan for Fyn & Øerne er et fælles, fynsk projekt i regi af Destination Fyn, med det overordnede formål at skabe grundlag for et markant løft af turismen på Fyn og Øerne frem mod 2030.

Udviklingsplan for Fyn & Øerne udføres i et samarbejde med Dansk Kyst- og Naturturisme og Realdania. Planen er mere end en turismestrategi; formålet er at bygge bro mellem de turisme- og planstrategiske perspektiver.

Efter en bred involverende proces er planen nu færdig og klar til politisk behandling og offentliggørelse. Der er planlagt en lancering af planen den 22. april på Egeskov.

For at sikre, at principperne i udviklingsplanen hurtigt manifesteres i konkrete bud på tiltag, der kan styrke Fyn og Øerne, er der parallelt med færdiggørelsen og offentliggørelsen igangsat åbningstræk, hvor principper fra planen udmøntes i fem strategisk-fysiske udviklingsplaner på tværs af Fyn.

De strategisk-fysiske udviklingsplaner blev godkendt af Borgmesterforum Fyn den 25. januar 2024 og med nærværende sag indstilles den samlede Udviklingsplan for Fyn og øerne til Borgmesterforum Fyns godkendelse.

Sagsfremstilling

Udviklingsplanen Fyn og Øerne sætter en ambitiøs og bæredygtig retning for videreudviklingen af turismen. Den understøtter en grøn omstilling i turisme erhvervet, vækst og lokal stolthed. Planen skal bidrage til at skabe en mere bæredygtig turisme på Fyn og Øerne, hvor der med udgangspunkt i viden og data tages hensyn til miljøet og klimaet. Der skal arbejdes på at reducere CO₂-udledningen i turismeerhvervet og på at fremme de bæredygtige løsninger og samarbejder. Derudover skal der arbejdes på at fremme en mere bæredygtig brug af ressourcer, øge samarbejdet lokalt og på tværs af kommuner og danne grobund for nye offentlige, filantropiske og private investeringer i den fynske turisme.

Fyn og Øerne har de seneste fem år oplevet en positiv vækst i omsætning og overnatninger i turistbranchen. Der er dog fortsat et uudnyttet potentiale i forhold til nærmarkeder og muligheden for at skabe merværdi. Dette potentiale skal sættes i spil som en positiv udviklingsmotor. Det skal skabe liv, aktiviteter og økonomi på hele destinationen – hele året rundt.

Destination Fyn, Dansk Kyst- og Naturturisme, Realdania og de 10 fynske kommuner har i et tæt samarbejde udviklet fælles Udviklingsplan for Fyn og Øerne, der kigger frem mod 2030.

Den skal sikre en bæredygtig langsigtet strategisk og fysisk udvikling af turismen, styrke den positive vækst, skabe flere arbejdspladser og mere attraktive områder til gavn for såvel turister som indbyggere, tiltrække flere offentlige og private investeringer blandt andet til anlæg og infrastruktur. Udviklingsplanen bygger videre på det igangværende samarbejde i Destination Fyn. På de stærke samarbejder og initiativer, der er etableret med ambitionen om, at turismen skal have en mere fremtrædende rolle i udviklingen af – og sammenhængen mellem – by og land. Planen er derfor mere end en turismestrategi; den er med til at bygge bro mellem de turisme- og planstrategiske perspektiver.

Planen er blevet til efter en bred inddragelsesproces med blandt andet inddragelse af alle fynske byråd / kommunalbestyrelser til et seminar, hvor formålet var at sikre lokalpolitiske- perspektiver og indsigter. Herudover har været nedsat arbejdsgrupper med repræsentanter fra både turisme- og planområdet fra alle 10 kommuner og en styregruppe for projektet, hvor der, udover repræsentanter fra Destination Fyn, Dansk Kyst- og Naturturisme og Realdania, også sidder en repræsentant for Kommunaldirektørforum Fyn og en repræsentant for Teknisk Direktørforum Fyn.

Med Udviklingsplan for Fyn og Øerne sættes en ambitiøse fælles retning, der bl.a. kan få skabt spændende nye overnatningsmuligheder og fyrtårne, som kan lyse op og vække international anerkendelse. Kort sagt; en plan der – udover at danne grundlag for nye investeringer – motiverer til samarbejder, koncept- og produktudvikling samt øget professionalisering i det fynske turismeerhverv.

For at sikre, at principperne i udviklingsplanen hurtigt manifesteres i konkrete bud på tiltag, der kan styrke Fyn og Øerne, er der parallelt med færdiggørelsen og offentliggørelsen igangsat åbningstræk, hvor principper fra planen udmøntes i fem strategisk-fysiske udviklingsplaner på tværs af Fyn.

- **Sammenhængende strategisk perspektiv mellem købstæderne og oplevelser omkring Lillebælt** (Middelfart-, Assens- og Nordfyns Kommune)
- **På oplevelse i Odense** (Odense Kommune)
- **Et levende og attraktivt havnemiljø** (Nyborg Kommune)
- **Geoparken Det Sydfynske Øhav** (Faaborg-Midtfyn-, Svendborg-, Ærø og Langeland Kommuner)
- **Fra Bakkerne til Byen** (Faaborg-Midtfyn Kommune)

De strategisk-fysiske udviklingsplaner er formuleret af kommunerne. For flere af planerne gælder, at de går på tværs af- og er søgt i et samarbejde mellem flere kommuner. De fem strategisk-fysiske udviklingsplaner dækker således ni fynske kommuner. De er forankret i de enkelte kommuner og gennemføres i samarbejde med relevante aktører, herunder Destination Fyn, Dansk Kyst- og Naturturisme samt Realdania, for hvem målet ikke er en udviklingsplan, men at se principperne udrullet i konkrete projekter.

De strategisk-fysiske udviklingsplaner blev godkendt af Borgmesterforum Fyn den 25. januar 2024.

Godkendelse og lancering af Udviklingsplan for Fyn og øerne

I tråd med seneste fremlægning for Borgmesterforum Fyn den 25. januar 2024, forelægges Udviklingsplan for Fyn & Øerne i færdig udgave med indstilling til godkendelse af Borgmesterforum Fyn på nærværende møde.

Det er ligeledes planen, at de fynske kommuner skal behandle og tiltræde Udviklingsplan for Fyn & øerne på møder i Byråd/kommunalbestyrelser i marts / april 2024.

Der er planlagt lanceringsevent den 22. april 2024 med deltagelse af Erhvervsministeren. Dette uddybes på mødet.

Direktør i Destination Fyn, Tue Kempf, deltager under punktet.

Indstilling

Kommunaldirektørforum Fyn indstiller, at Borgmesterforum Fyn godkender Udviklingsplan for Fyn og Øerne 2030 og sender sagen til politisk behandling i de enkelte kommuner.

Beslutning

Borgmesterforum Fyn kvitterer for et godt arbejde og følger indstillingen.

Der udarbejdes en kommunikationspakke blandt andet til brug for den lokale politiske behandling.

3. Det Fynske S-tog. Forudsætninger og muligheder

Sagsresumé

Borgmesterforum Fyn har siden 2014 haft fælles fynske prioriteringer i forhold til de statslige infrastrukturinvesteringer, konsolideret med tiltrædelsen af *Fyn i bevægelse, Infrastrukturstrategi Fyn 2017-35* i alle ti fynske byråd/kommunalbestyrelser i 2017.

Som en del af de fælles fynske prioriteringer på infrastrukturuområdet, besluttede Borgmesterforum Fyn ultimo 2022 at nedsætte en arbejdsgruppe, der fik til opgave at konkretisere, hvordan visionen det fynske S-tog kan realiseres.

Der er pågået et større analysearbejde sammen med Rambøll. Analysearbejdet ligger i forlængelse af det arbejde, der tidligere er lavet på både på Svendborgbanen og Vestfynbanen.

Ifølge Rambøll vil etableringen af det fynske S-tog markant øge passagertallet på Fyn, medvirke til at skabe en sammenhængende transportmulighed på Fyn, som kan blive rygraden i den kollektive trafik på Fyn og binde arbejdsmarkedet sammen på tværs af Fyn med gode transportmuligheder til både Jylland og Sjælland.

På mødet gives en gennemgang af de væsentlige forudsætninger for realiseringen samt de perspektiver og muligheder, der ligger i projektet. Herudover præsenteres et udkast til en plan for interessevaretagelse. Den samlede rapport inklusiv bilag fra Rambøll er vedlagt som bilag.

Ove Dahl fra Rambøll deltager under punktet sammen med Henrik Hagelskær, chefkonsulent fra Byregion Fyn.

Sagsfremstilling

Fyn og øerne er en sammenhængende byregion med stor intern rejseaktivitet både i forbindelse med job og i fritiden. Samtidig spiller Fyn en centrale rolle for mobilitet og sammenhængskraft i Danmark. Samarbejdet mellem de fynske kommuner er afgørende, fordi en stærk infrastruktur med et veludviklet og bæredygtigt transportsystem er afgørende for den fortsatte vækst og udvikling. Borgmesterforum Fyn har således siden 2014 haft fælles fynske prioriteringer i forhold til de statslige infrastrukturinvesteringer, konsolideret med tiltrædelsen af *Fyn i bevægelse, Infrastrukturstrategi Fyn 2017-35* i alle ti fynske byråd/kommunalbestyrelser i 2017.

De fælles fynske infrastrukturprioriteringer bygger på politiske valg med afsæt i mobilitetsfaglige analyser. De bærende parametre for det fynske samarbejde er således:

- Fremkommelighed og mobilitet
- Samfundsmæssige effekter på økonomi og beskæftigelse
- Klimaeffekter og bæredygtige løsninger
- Sammenhæng til Infrastrukturplan 2035

Med afsæt heri er det en central ambition for alvor at få løftet arbejdet med at realisere visionen om Det fynske S-tog.

Således besluttede Borgmesterforum Fyn den 4. oktober 2022 at nedsætte en arbejdsgruppe for realiseringen af det fynske S-tog. Nu er arbejdsgruppen, med bistand fra Rambøll, klar til at tage de næste

skridt i realiseringen af det fynske S-tog. Nedenfor følger en gennemgang af de væsentlige forudsætninger for realiseringen samt de perspektiver og muligheder, der ligger i projektet.

Formålet med det fynske S-tog er at forbedre den kollektive trafik, øge mobiliteten, reducere trængsel og CO₂-udledningerne ved transport samt binde arbejdsmarkedet sammen på tværs af Danmark for fremtidens vækst og grønne omstilling. Det fynske S-tog udgør en del af den fælles fynske ambition om en sammenhængende rejse og skal integreres med øvrige transportformer. Sammen skal de kollektive transportformer udgøre et attraktivt alternativ og supplement til bilen.

Mål med etablering af det Fynske S-tog

Realiseringen af det fynske S-tog og de ovennævnte mål er forbundet med en række allerede aftalte infrastrukturplaner, projekter og indkøb. Dette inkluderer etableringen af den kommende Vestfynsbane, den nyligt åbnede bane mellem København og Ringsted, opgraderingen af strækningen mellem Ringsted og Odense samt indsættelsen af nye 200 km/tog og en reduktion på 90 % af godstrafikken over Fyn som følge af Femern-forbindelsen. Dette gør togtrafikken til og fra Odense markant mere attraktiv, og derfor bliver det også betydeligt mere attraktivt at benytte og udvikle de øvrige stationer og lokaltog med forbindelse i Odense.

Baseret på dette og med udgangspunkt i Rambølls analyse kan det fynske S-tog opnå følgende, hvis der findes opbakning til realiseringen:

- ½-timesdrift med hurtige tog til alle større stationer, med optimale skiftemuligheder mod både Jylland, Sjælland og internt på Fyn
- Stop-tog i timedrift til alle stationer uden lokale skift
- Øget passagertal lokalt og i fjerntrafikken til og fra Fyn
- Tre tog i timen hver vej på Svendborgbanen

Forudsætning for etableringen af det Fynske S-tog

Hvis det skal realiseres, stiller det krav om en justeret fjerntrafik, om øget regional drift, om investering i jernbaneinfrastrukturen på Svendborgbanen og om optimering af de forventede nye tog. Realisering af Det Fynske S-tog kræver således at:

- at der etableres en ½ -times knude i Odense
- at DSB er indstillet på at justere deres køreplan for IC-fjerntogene
- at driftsomfanget af lokaltogene øges
- at jernbaneinfrastrukturen på Svendborgbanen udbygges
- at den næste generation lokaltog målrettes behovene ved Det Fynske S-tog herunder give øget cykel kapacitet.

Om timeplanen og parallelforskydningen af knudepunktet

En af de afgørende forudsætninger for at udnytte potentialet og optimere sammenbindingen af trafikken på Fyn er at etablere en køreplansmæssig knude i Odense, så der kan sikres korte skiftetider i alle relationer. Det vil sige, at alle tog fra både øst og vest mødes i Odense samtidigt.

Dette muliggør en række fordele. For det første betyder det, at man hurtigt og sikkert kan skifte fra et tog til et andet. For eksempel kan passagerer fra Svendborgbanen skifte til tog mod både Sjælland, Jylland og lokalt til Vestfynske stationer. Og tilsvarende når man skal tilbage igen i modsat retning. Derudover sikres

det, at rutebiler med forbindelser til det øvrige Fyn samtidig kan afsætte og opsamle passagerer fra alle relationer. Dette muliggør sikre og hurtige skift ved rejse videre med eller fra toget.

Krav til nye tog

De nuværende fjerntog er under udfasning og erstattes fra 2025 og frem af elektriske tog med en tophastighed på 200 km/t. Også lokaltogene står over for en udskiftning. Beslutningen herom er endnu ikke truffet, men målet er, at den næste generation skal være elektriske tog baseret på batteridrift. For at sikre en sammenhæng med realiseringen af det fynske S-tog er det vigtigt, at:

- togene bliver tre- vogns og dermed får plads til mange cykler og flere passagerer
- togene får en stærk accelerationsevne og tophastighed på 140/160 km/t og dermed kortere rejsetider
- togene udstyres med strømaftager og dermed kan oplades under kørsel på Øst-og Vestfyn

Behov for yderlige infrastruktur

For at sikre sammenhængen, rejsetiden og kapaciteten i det Fynske S-tog er der behov for at opgradere Svendborgbanen. Opgraderingen vil øge hastigheden af togene og sikre, at der kan køre tre tog i timen. For at opnå dette kræves etablering af ca. 2,5 km dobbeltspor på den strækning, hvor der i dag er længst imellem stationerne, nemlig mellem Svendborg Vest og Pederstrup. Dette område blev tidligere overvejet til et kort dobbeltspor for at stabilisere trafikken ved driftsforstyrrelser.

Ved at etablere et længere dobbeltspor sikres, at togene kan opretholde tophastigheden, mens de passerer hinanden, samtidig med at robustheden i driften yderligere styrkes.

Den videre proces

På mødet præsenteres et forslag til en plan for interessevaretagelse, der skal understøtte realiseringen af Det Fynske S-tog.

Indstilling

Kommunaldirektørforum Fyn indstiller, at Borgmesterforum Fyn drøfter analysen på baggrund af oplægget fra Ove Dahl samt forslag til interessevaretagelse

Beslutning

Borgmesterforum Fyn kvitterer for et fagligt stærk gennemarbejdet oplæg og følger indstillingen og godkender, at der arbejdes videre med den fremlagte plan for interessevaretagelse.

Evt.

Med udgangspunkt i drøftelsen på mødet, beder Borgmesterforum Fyn Kommunaldirektørforum Fyn udarbejde et oplæg til senere drøftelse i Borgmesterforum Fyn vedr. adgangen og geografisk nærhed til uddannelser på Fyn.